

KREŠTĀN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 " — "
Na štvrt roka — — — — " 60 "
Jednotlivé číslo 4 kr.

Majitelia a vydavatelia :

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
a
GERHARD NÉMETH.

Redakcia a vydavateľstvo : V Budapešti
VIII. ker., Práter-úlica 44.

sem sa majú posilať predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Ruský prípad.

Dokonali komédiu.

Na našom sneme dokonala sa komédia s tým chýrnym vyrovnaním sa s Rakúskom. Páni ľavičiaci (Kossuthisti) silno bili sa v prsia, že takto a takto, ale že oni Bánffyho vláde neodhlasujú návrh zákona ohľadom provisoriuma, t. j. dočasného obnovenia obchodnej zmluvy s Rakúskom. Už i o tom vyprávalo sa, že Bánffy musí za ministerstvo svoje zažakovať, a hľa ani vlas neskrivil sa mu na jeho premúdrej hlave.

Kossuthisti strojili sa na vládu, brúsili šable, vyťahovali kanóny. Teraz vidíme, že to boli drevené šablíčky a na miesto kanónov pukále z bazu. Vláda smeje sa teraz ľavičiacom, ktorí nemohli sa usniesť, či majú sa hodiť útokom na vládnu stranu, alebo či sa majú pekne krásne utiahnuť pred vôľou Bánffyho.

No dokázalo sa zase, že Kossuthisti dobre rozumejú sa s našimi pánmi liberálmi. A jako by aj nie! Veď viedeli sme pri minulých voľbách, že vládna strana na mnohých miestach *pomáhala Kossuthistom* proti ľudovej strane. A táto starodávna láska i teraz naplňuje srdcia jak liberálov, tak i Kossuthistov. Preto utiahli sa ľavičiaci Kossuthovi tichúčko na bok, a to práve vtedy, keď mali ostro sekať do hlavy vládnej strany.

V skutku krásna to komédia. Liberáli lamentovali vo Viedni, že vyrovnanie sa s Rakúskom nachádza sa vo veľkom nebezpečenstve. Zle nedobre bolo na Kossuthistov, ktorí vraj *neodvislé a samostatné* Uhorsko chcú mať a z ohľadu národno-hospodárskeho odtrhnúť sa chcú od Rakúska. Páni ministri behali do Viedne a živými farbami líčili *ťažké* vraj položenie vlády Bánffyho.

Teraz vysvitlo, že vláda len zahvízdať musí, a z krvožižnivých ľavičiacich levov ihneď stanú sa tiché baránky. Na komédii robia to tak komedianti. Vycvičeným levom do hrtana vopchajú ruku svoju, alebo i hlavu. Obecenstvo mrie od strachu. No pán komediant nemusí sa báť. Skrotnutí levi neublížia mu. Na rozkaz utiahnu sa do svojej kletky.

Takto utiahli sa teraz politickí levi na strane Kossuthovej. Keď mali už v hrtane hlavu Bánffyho, vtedy levi a tigri obrátili sa na krotké kočičky, a Bánffy čo veľký víťaz predstúpil pred obecenstvo, aby do klobúka sbieral zaslúženú pochválu.

Teraz už liberálne papierové trúby slávu budú budú liberálnej vláde. Zase oslavovať budú múdrosť Bánffyho. Veď je to nie ma-

ličnosť premôcť koššuthovského Goliátha. Ano, liberálna strana ovšem zvíťazila teraz na bojišti provisoriuma proti ľavičiacemu Goliátovi, lenže veľmi ľahko to išlo. Liberálni Dávidovia nemuseli sa veľmi namáhať hádzať hladké kamienky do čela svojho dobreznámeho Goliáta. Tento pán obor sám vytiahol si šabľu svoju a utal si hlavu — na rozkaz svojho známeho Dávidka. Nech raduje sa Uhorsko, nech veselí sa Viedeň nad neslýchanou chrabrosťou a zručnosťou liberálnych Dávidov!

Ten, kto pamätá ešte na minulé ablegátske voľby, ten dobre vie oceniť terajšie provisorné víťazstvo liberálov. Vtedy pri voľbách nápadné bolo, že proti vládny kandidátom len tí ľavičiaci zväčša poprepadávali, ktorí boli katolíckeho náboženstva, kdežto ľavičiaci kalvíni skoro všade zvíťazili. Ľavičiaci Ugrona, katolíka, všemožným známym spôsobom prepadnúť dali. Katolík Ugron svojho času ohnivo vystupoval proti civilnému manželstvu a ostrými svojimi rečami mnoho horkých piluliek dal prežreť liberálom. Preto musel prepadnúť, bárs bol ľavičiacom — Kossuthistom. Liberáli len tých Kossuthistov podporovali, o ktorých vedeli, že nie sú piateľmi katolíkom.

Toto dobre vedia Kossuthisti, preto náčelní ich mužovia nemali teraz chuti do boja proti liberálnej vláde pri prietrse provisoriuma, t. j. dočasného obnovenia obchodnej zmluvy s Rakúskom.

Darmo je. Láska požaduje lásku. Láska, preukázaná liberálmi pri voľbách, požadovala lásku od kalvínov ľavičiacich pri provisoriume. „Ruka ruku myje.“ Dobre to vedia kalvíni a izraeliti i z liberálnej i s ľavičiackej strany. Preto neočakávano prestal boj medzi týmito dvoma stranami. Liberáli len vo Viedni vyhlasovali ľavičiacich za nebezpečných. Tu doma ľahko vedia si ručky podať, menovite keď reč je o záujmoch katolíckych.

Teraz, po provisornej komédii ľahko pochopíme, prečo obávali sa liberáli grófa Apponyiho, bárs im tento pomáhať chcel proti Kossuthistom previesť obnovenie zmluvy s Rakúskom. Apponyi je katolíkom, a Kossuth nenie veľkým priateľom katolíkov. I ostatní pohlavári ľavičiacich nie sú priam naklonení katolíkom, preto snáď nechceli ťažkosti robiť kalvínovi Bánffymu. Kalvíni, židia a slobodní murári radšej vidia Bánffyho pri vláde, než katolíka Apponyiho. Preto porozumeli sa v ostatnej chvíli, aby Bánffy čo víťaz zostal na bojišti.

Lenže chýry idú, že už i vo Viedni do-

zvedeli sa o komédii liberálov s Koššuthistami. Noviny liberálov „Pester Lloyd“ musely pri-
nieť to opravenie, že predseda snemovne
Szilágyi z ponechania vlády vyjednával
s ľavicákmi. Toto opravenie čítali i vo Viedni,
následkom čoho stolec Bánffyho počína sa
vraj klátiť.

Toto má byť výsledok tej dokonanej pro-
visornej komédie. —l.

POLITICKÉ CHÝRY.

Spravodlivosť liberálov. V českej snemovni
vyslancov, kde je len jedna tretina Nemcov, a kde
zákonom je zabezpečené to právo, česky rečníť, tie
isté kúsky chcú stvárať Nemci, ktorými tak špatne
vynikali vo Viedni. Keď totižto knieža Lobkovic z
česky rečníl 13. jan., Wolf na prostriedku snemovne
začal vrešťať a s ostatnými Nemci škandál robiť. Česi
konečne opustili snemoveň. Wolf je liberál, preto sa
dá k takým skutkom nahať svedomie jeho.

České Židovské Listy hrešia pražským ži-
dom, že prečo tak buria Nemcov proti Čechom a
Čechov proti Nemcom. Hja keď i Česi sú kresťania,
a i Nemci sú kresťania, tedy nech sa hryzú medzi
sebou, myslia si pražskí židia.

Náboženská otázka v snemovni. Mame-
lucký denník „P. Napló“ píše, že za druhého podpred-
sedu snemovne zvolený musí byť katolík, pretože
vraj D. Szilágyi je reformát, L. Lang protestant, tedy
aspoň tretie miesto, slušná vec je, aby katolík zaujal.
— Mohli si ho podržať, a židovi dať, aspoň by tým
verejnejšia bola krivda naša. My sme to nikdy nehla-
sali, že dľa náboženstva a viery treba úrady a hodno-
sti dávať ľuďom, lež dľa súcosti a zásluh.

Už je to vec istá, že i tretia volba bude
vo Varíne. Pán Šipeky nebude viac ablegátom, druhú
volbu isto zničí výbor, aspoň z toho, čo sa vo va-
rinskom okrese deje, toto nasleduje. V okrese korte-
šuje za seba slúžny Hajdin. Kortešuje ale i kanonik
ostrihomský Roszival s mimostranným programom
tak, ako jednúc v Stupave Komlóssy, proti Ľudákovi.
Mameluk Ruffy sprevádza Roszivala na kortešačskej
ceste. Ľudáci a verní katolíci ale verne vytrvajú pri
Jánovi Markovičovi, zásadám Krista to vernom
kňazovi.

Autonomické volby. V kalvinskom meste
Pápa rečenom 10. januára počítali sa hlasy na auto-
nomických kandidátov zadané. Ľudák dr. Fraňo
Major dostal 7088 hlasov, br. Alexander Barkóczy
147, mameluk Fraňo Fenyvessy 1 hlas. — V jáger-
skom volebnom okrese, kde Apponyi zažakoval, zvo-
lený je jednohlasne s 5720 hlasami starší Ján Samassa,
direktor to biskupských majetkov.

Nového főišpána majú dostať mestá Segedin
a Hódmezővásárhely. Jako ctené obecnstvo už vie,
veľké škandále sa popáchaly v tomto poslednom me-
ste, a pretože na vrch vyšlo, že terajší hl. župán
Albert Kállay nedozeral dostatočne na administráciu,

musí sa úradu vzdať. Za nástupcu jeho spomínajú
mameluka ablegáta Jozefa Kristóffyho.

Nového podpredsedu bude mať snemoveň
vyslancov, pretože, ako mameluci vravia, Albert Ber-
zeviczy neprijme viac túto hodnosť, ktorá je s dost
velikou zaviazanosťou spojená. My nedbáme, pán
Berzeviczy i tak veľmi háklivým pánom mamelukom
bol. I to hovorí sa, že nástupcom jeho bývalý mini-
ster Karol Hieronymi by mal byť. Však uvidíme, čo
je vo veci.

Dva prázdne mandáty sú teraz v otázke. V
druhom volebnom okrese mesta Nagy-Szeben zaža-
koval saský vyslanec Schreiber. Tento pán mal toľko
smelosti, že sa radšej vzdal masného hrnca, nežli by
bol mal hlasovať na pomaďarčenie mien obiec. —
Lenže i v Ružomberku bude nová volba, kde vyslanec
Julo Mattyasovsky zomrel. Pred rokom bolo tam
2983 voličov, teraz je už len 2300 voličov; vynechaní
voličia od prvého do posledného všetci sú Ľudáci.
Pri poslednej volbe neodhlasovalo 1000 voličov, ne-
právne hlasovalo na mameluka 123, odmrštené bolo
Ľudákov 248. A predsa len s 89 hlasmi zvíťazil ma-
meluk. No uvidíme, ako si natiahnu liberálni páni
struny svojho svedomia k tejto volbe.

Čierna kniha. Keď daktorý duchovný nevy-
skakuje a netančí tak, ako liberálni hazafici hudujú
mu, keď skočí jeho meno do knihy pánslavov. Naj-
novšie ale už i svetskí sa dostanú do tejto čiernej
knihy, jestli ľudové noviny opovažia sa držať. Lenže
šľachetní kresťania nedajú sa odstrašiť od zásad Kri-
stových takýmito figami zednárskech fiktusov.

Červený socializmus hrozne zúri po tých
vidiekoch, kde kalvíni bývajú, čili kde sú ľudia viery
zbavení. Je tam krádež, podpaľovanie, zbíjanie. Vrch-
nostné osoby zutekať musia, neni sú-li četníkmi, alebo
vojakami sprevádzané. Také kúsky len od nevercov
vystanú. Vláda ináč nezamedzí cestu ohave socialis-
mom rečenej, ako keď na tom bude, aby sa zdvihla
viera ľudu. Teraz už vidieť môže aj pán Čáky, že
viera nenie len privátna vec, lež až veľmi obecného
záujmu, keď sa bez nej také ohavnosti páchajú.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 12. januára.

O jedenástej hodine malo byť zahájenie zasa-
dnutia. Lenže vyslanci tak pomaly sa schádzali, že až
po dvanástej hodine bolo to možné. Anton Molnár
prečítal návrh o poľných robotníkoch, ktorý snemoveň
i v treťom čítaní prijala. Potom bola reč o vydaní
siedmich vyslancov. Po čom nasledovala interpellacia
neodvisliaka Pichlera, ktorú pozorne počúvali všetci
členovia snemovne krajinských vyslancov. Pichler do
spomienky doniesol budapeštiansky vodovod, na ktorý
vraj vynaložilo sa sedem millionov zlatoviek, preto
ale nedostáva z neho hlavné a sídelné mesto v do-
statočnej miere vody. Nový vodovod je vraj potrebný;
na konci reči k Percelovi sa obrátil, ktorý vraj musí
vynajst spôsob, aby sa tej veci odpomohlo.

Zasadnutie 14. januara.

Dnešné zasadnutie snemovne krajinských vyslancov tak krátke bolo, jako zajačí chvôst. Szilágyi predostrel snemovni prosbu a návrh marošvársarhelskej stolice, dľa ktorého by mal panteon byť vystavený na vrchu sv. Gerharda, kde teraz citadella stojí. *Hegedüs* predostrel snemovni oznam výboru financií o rozpočte; *Fraňo Heltai* referoval o štatistike. Barón *Daniel*, minister to kupectva prehovoril o zamesknaní cudzozemských robotníkov. Hlavný mameluk barón *D. Bánffy* odpovedal *Várossy*mu na interpelláciu, v ktorej ho na otázku vzal vzťahom na pensiu honvédov s r. 1848 *Várossy* nebol spokojný s odpoveďou *Bánffy*ho. Mameluci a e kývli hlavou, že výborná bola odpoveď *Bánffy*ho. S tým koniec vzalo zasadnutie.

Zasadnutie 15. jan.

V snemovni veľmožov predsedoval barón *Vay*. *Prónay* neprjal provisorium ani vo všeobecnosti, eho vraj je to zákoný návrh je veľmi biedno sista env. Na reč *Bánffy*ho snemoveň veľmožov priala zákoný návrh o provisoriu ne. Pri pojedávaní zákonného návrhu o poľných robotníkoch ohlasil sa *Dežöffy*, zvlášte to sa pýtal, čo chce si započat' vá a proti socialistickým agitáciám. Veľký mameluk *Darányi* sľabil, že vláda veľmi pozorne bude pokračovať. *Prónay* naproti ministro, že do všetkého politiku mešajú. *F. Zichy* spomenul zvlášte mra no-náboženskú stranu terajšieho nepokoja. Zakoný návrh i podrobne sa prjal.

Zasadnutie 17. jan.

V snemovni vyslancov veľmi krátke zasadnutie bolo. *Bánffy* sdeľuje, že Veienstvo zatvoril prvú dobu učinom aine, a zatiaľ ká al 18. dňa t. mesiaca druhú dobu. — V snemovni veľmožov veľmi má o pánov sa sišli. Predseda a góf *T. Károlyi*. Veľmožom to iste sa sdeňlo, čo i krajinský n vyslancom.

Zasadnutie 18. jan.

V snemovni vyslancov len na krátky čas sa sišli abigátu. Návrh hlavného mameluka *Bánffy*ho uzavrela snemoveň, že oterajška nie 7, lež 8 zápisníkov bude. — V snemovni v Imožov volili sa zápisníci, ktorých 8 zvolili: a síce gr. *A. Czirái*, *Josef Gall* gr. *Karl Korniss*, *Ján Latióvič*, br. *Eugen Nyary* br. *Józef Rudňanský*, *Eugen Sabó* gr. *Bartolomej Szécsényi*. Sriadily sa i všetky potrebné výbery.

Bismarck židom o židoch!

Podáva: Čáčan.

Naše židovsko-liberálne časopisy pred pár týždňami uverejňovali list jeden, v ktorom Bismarcka predstavovali, jakožto priateľa a patrona židovstva. Lež či je to pravda, to dokazuje jeden bavorský list, prináša reč Bismarckovu, ktorú mal k židom, ktorí sa mu prišli, jako ešte panujúcemu pánovi pokloniť a v ťažkých dobách prenasledovania za ochranu prosiť.

Bismarck im povedal to, čo mal na srdci a čo je pravda! A túto pravdu po e

danú od Bismarcka, každý žid aj u nás nech si dá za sklo do ráma a podľa toho nech sa rídi a spravuje.

Bismarck obrátil sa k vedúcej deputácii na čele s *Hildes Leimerom* a riekol: „*Pan Hildes Leimer* poukázal láskave na moje osobné postavenie k vám, a na základe tých citov, ktoré som naproti vám choval počas môjho úradovania, nazval ma patrónom a ochrancom židovstva. Tento patronát, toto vyznačenie nemôžem bez námietky prijať. Počal som svoju drahu politickú, jako rozhodný antisemita, a v tomto smere som držal reč na pruskom sneme. Vtedy som to povedal, že bych ztratil všetku česť, kebych pred židovským sudcom pravo svoje hľadať mal. I som vtedy poukázal na vykoristenie rľníctva od židov a riekol som, že znám krajiny, kde sedliaci na celom svojom pozemku nemôžu nič nazvať svojim majetkom, kde od posteľe až do poslednej handry všetko patrí židom, kde sedliakovi potrebné zrno na sejbu z jeho vlastnej chyže podáva žid na štvrtky.

(Či neni tak u nás?)

Dnes v tých krajinách je to ešte horšie. Tam sedí dnes žid na starom, bohatom sedliackom majetku, kde sa bol pred 20 alebo 30 rokov usalašil, inšie nič nemajúc vtedy, len pinkel v ruke. Byvalí majitelia dnes pracujú židovi, jako nadannici na otcov izi; dcéry a synovia ale vo f brikach robia a to od rana do večera. Pánovia, ja som toto predvidal, a preto roku 1847-ho som sa stavial proti emancipácii židov. — Sľaha moja bola vždy marna a tak tedy, jako rozumný politik, musil som sa vedieť hodiť do nových pomerov. Jako diplomata, nemohol som mimo jestvujúcich nepriateľov, ešte nových z vysokej politiky postaviť sebe na krky. A tak prial som si žiť v laske a v pokoji medzi ľuďmi dobrej vôle. Vy ste sa teraz zľahovali, že nenachádzate dnes v Nemecku pokoja; mu i byť preto náležite vysvetleno, zdáž a pokúď patríte vy k ľuďom, ktorí sú neni dobrej vôle. — Jakožto činný súčasník môžem vám dosvedčiť, že keď sme roku 1871-eho vratili sa z bitky, neboly ani spojené vlády, ani ľud nemecký, nebol inými jako priateľskými citmi oprotiva Vám naplnený. Všetky brany nemeckej kultúry byly vám otvorené, brali ste účasť všade — a veď po ruke vám išol ten národ vždy, na ktorý sa teraz žalujete, že je nesnášanlivý, vysokomyseľný a vás nenávidí. Nože pánovia, keď sa vám nepodariť s tymito dobromyseľnými ľuďmi priateľstvo udržať, myslím, že musíte vložiť ruku na vlastné srdce, aby ste príčiny tohoto rozdvjenia poznali (veľký nepokoj medzi

židmi.) Vy ste sa učinili odporými vo všetkých vrstvách verejného života: náboženstvo ľudu zlahčujete, základy monarchie podkopávate, remeseľníctvo vedete do úpadku, obchod a priemysel ničíte svojimi banknotmi, súkromný blahobyť zeme vikoristujete úpadkami, verejnú smenku falšujete vašou otravnou žurnalistikou, a svojimi rytuálnymi zvyklosťami znepokojujete stále myseľ ľudu. Toto sú základné barvy na obraze činnosti vašej, ktoré ľud nepokojným a vás nesnášanlivými činia. — (Židia kričia.)

Nerozhorčujte sa, pánovia, vy máte postavenie ozaj závidenia hodné. — Ačkoľvek ste k nám pred pár rokmi prišli, nemajúc nič inšie, len pinklik na chrbte a energiu, neudržovanú žiadnych rozkoší ste sa nezdržovali, ani tých najšpinavejších, dávajúc prednosť tým pred rozkošou práce, máte medzi sebou dnes na 500 millionov, a z nich mnohí majú 19 až do 20, niektorí 50 až po 100, ba jeden dokonca má od 500 do 600 millionov.

Zatým veľmoce majú miliardy dlhu, vaši bursovní demokrati majú miliardy majetku. Nože pánovia, vy nemáte príčiny sa žalovať. Vy ste zem, z ktorej tak veľké úroky berete, ani nemali, ani nesiali, a vaša vlastná chytrosť nám asi povie, jak ešte dlho môže vaše lúpežive hospodárenie znášať, aby svoje produktívne sily dôkladne občerstviť mohla.

Vidzte tedy pánovia, z toho predešlého a terajšieho spôsobu života, že neni vašou krivdu, keď nám tu neni voľno. My sme vám poskytlí všetko, ale vy našu dobrotu neslušno ste znevážili. My sme vám otvorili parlament i ministerstvo, my sme vás pustili na stolec sudcov i do obecných úradov, otvorili sme vám školy, postavili bursy, ba dali sme vám dcéry a synov za zaťov, aby sme spoločnú domácnosť sriadili, ale vám to všetko ešte nedostačuje. Vy nechcete štátu a spoločnosti, ktoré vás pohostinsky prijaly, a k poctivej práci sa pripojiť, vy nechce sa spojiť, ale chcete dostať do rúk nadvládu v našom vlastnom dome, a nemáte pokoja, pokúď kresťanskému cisarovi svojimi rabinskými kúsky pôdu nepodryjete.

Podarilo sa vám jedno, roľnícky národ sebe podmaniť. Myslíte-li ale, že úlohou vyvoleného národa je podmaniť sebe náš ľud i na budúce, klamete sa nešerete. Dobromyseľný nemecký Michal nechá sa síce od svojho priateľa Náthana za nejaký čas za nos vodiť, ale nie dlho!

Pre štátnika, sila vaša neleží nijak vo vašich finančných prostriedkoch, vo vašom bohatstve, tým menej snáď v nejakom vašom zvláštnom duševnom nadaní, čo vlastne máme

si s vami započat? Máme vám všetkým zo zeme vypovedať? Ale kam? V tom okamžení, keďby sme začali vás za hranicu vyvážať, vydal by každý susedný štát zákaz na prívoz židov.

Francúzska republika, ktorá svoju Pananom a Dreyffúsom židom a s ostatnými nemeckými židmi má pekne v zkušnosti, a ponechala by nám ešte vojnu za každého žida, ktorého by sme šupom cez francúzsku hranicu hnali. Myslím, že ani do Palestíny by vás vláda Turecká nevpustila. — Všade, panovia, všade, nielen u nás stali ste nenávidení, veď aj tí Argantíci posielajú lode s nakladom židovským od svojich prístavov zas ta, odkiaľ prišli.

Vy vo svojej domyselnosti o sebe myslíte, že ste vyvolený národ, ale všetky ostatné národy sveta o vás celkom ináč smýšľajú! Čo teda máme s vami si počať, alebo čo chcete počať vy sami, keď vravíte, že život medzi nami stáva sa neznesiteľným? Riekol som otvoreno a verejne, že ani ten najbesnejší antisemita nepomyslí na to, pripraviť židom nejakú noc bartolomejskú, alebo sicilianske nešpory, — ale pánovia, pomysľte-li si na tú zúfalu alternatívu (voľbu medzi dvoma žiadostami) že keď zostanú zeme europejské kresťanskými, lebo na tele i na duši, duchom i majetkom sa požidovčia, už pochopujem, že sú u nás dnes mnohí ľudia, ktorým sa zdá byť prirodzenejším a znesiteľnejším vyhnanie židov, jako myšlienka na sedliaka, ktorý na majetku podvodom mu vydraného sedi.

Ja jako pravoverný kresťan, pokladám si za povinnosť a svoje právo, upozorniť vás, že žiaden národ tohoto sveta požehnanie a blaženosť kresťanstva v tej miere nezakúsil, jako vy, lebo vy, jako svetom bludiace parie prave nasledkom našich kresťanských prikazaní lasky k bližnému (lebo my vidíme bližného v každom človekovi, čo u vás neni) našli ste medzi nami prijatia a pohostinstvo. Ponechavam to vašiemu citu posúdiť, pokúď ešte budete ostatné národy zároveň zvieratom znižovať!

Konečne každý sebe stavia tu svoje peklo. A jestli že vy sa žalujete, že život s kresťanským národom, je vám neznesiteľným, a je pravým peklom, tak prosím aby ste neprekročili prach domu môjho, ale aby ste nebo hľadali na zemi vašej synagogy, jakožto príčinu plemennej biedy, túto si vybrali za miesto, a tam sa vyplakali a vyžalovali.“

Či je potrebné, aby sme k tomuto ešte niečo zvláštného požiadali? Myslíme, že nie; vezmite do ruky toto, židia, a čítajte aj u nás!!!

— b.

Vyzvanie k predplateniu.

Už častejšie bola o tom reč v tomto časopise, jak veľkej povahy je to pre vieru, pre mravy, pre blahobyt tela i duše ľudu, aby sa kresťanská tlač čím viac rozšírila. Lenže bez peňažnej podpory je to nemožné.

Práve preto vyzývame cten. predplatiteľov „Krešťana“, aby čím skorej zaslali svoje predplatky, lebo i my máme výdavky. Predplatná cena je na inom mieste „Krešťana“ naznačená.

S úctou **Vydavateľstvo.**

Upozornenie.

Upozorňujeme a prosíme ctených čitateľov „Krešťana“, aby nesadli na lep bezočivým jednatelom a nečali si natisnúť taký kalendár, čo neni ducha kresťanského.

Ako vlani, tak i teraz sme vydali

Veľký

„Krešťanský Kalendár ľudovej strany,“

ktorý je obsahu veľmi zaujímavého, aj čítania je v ňom veľa, tiež i obrazov je v ňom hodne. Tento kalendár musí sa dostať do každého domu veriaceho a neodvislého.

Cena jeho je 30 kr. O pár dní výjde z tlače. K dostaniu je pod nápisom: **Ernest Walter, v Budapešti, Práter ulica číslo 44.**

Veľmi ho môžeme odporúčať velebným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, aby ten kalendár rozširovali a skrze to i zásady ľudovej strany rozsievali.

BESEDNICA

Na pokoru.

Čo na mojej lyre malej
Tak v náhlosti zaznelo,
Je výlev zbožnosti pravej,
Je len to, čo vyvrela,
V mladých prúdoch rozvolnených
Zo prameňa čistého
Mojích citov rozochvených
Z cieľu dobročinného:
Z možnosti aby celej
Šíril slávu Božieho
Mena a z pokory vrelej
Chválil Tvorca svojeho;
Zveleboval, vyvyšoval
Moju vlasť milovanú,
Ó by ju Boh udržoval
Vždy úplne žehnanú!
Tiež bližnému bych osožil
S darmi s hova danými
A dlh lásky svojej složil
Činmi dobroprajnými. —
Žiaden ohľad, zisk, úmysel
Iný nerozplamenil
Srdce moje, a jak ctiteľ
Čnosti bych nezamenil
Tento zámer môj bezzištný
Za nijakú výhodu
Hmotnú, ktorá by cieľ sličný
Obrátila v nehodu. —
Pýta sa ma asnáď nekto,
Prečo som to učinil?
Odpovedám jemu: preto,
Ponevác som sa cítil
Pohnutým k tomu vnútorne
Z prirodenej príčiny,
Ktorá spravuje vždy svorne
Naše túžby a činy. —
Kto prikázal slávikovi
Ľubé piesne vylievat?
Kto nakladá zas pávovi
Kvostné perá vystierat?
Prečo slnko svieti, hreje,
Ruža vôňu rozstiela?
Mračno túžený dažď leje,

*Vetrník žiale rozvieva? —
 Ó nič neni bez príčiny,
 Jedenkaždý právo má,
 Ba vlastne aj je povinný
 Riadiť sa dľa zákona,
 Zákona Bohom daného,
 By dľa svojej schopnosti
 Plnil pohmútky pravého
 Srdca z celej možnosti. —
 Len to si ja, len to prajem,
 Aby, čo som tuná sial,
 Nepadlo na tvrdý kameň,
 Bo by to bol potom žiaľ:
 Ale do pôdy úrodnej,
 A prinieslo túžený
 Osoh: tak bych v miere hojnej
 Došiel svojej odmeny.*

K.

O braterskej láske.

(Z pamätníka Xenofona.)

Keď prišiel Sokrates na to, že dvaja bratia: Chaviefon a Chairekrates, ktorí boli jeho priatelia, hnevajú sa jeden na druhého, vidiac Chairekratesa, rieknuť k nemu:

— Povedz mi, Chairekrates, či snáď aj ty patriš medzi tých ľudí, ktorí si poklady a bohatstvo viac **važia, ako svojho brata?** Nevieš-li, že tieto veci sú bez všetkého citu a rozvahy, tvoj brat ale je rozumom obdarený; tieto veci musíme často strážiť pred zlodejmi, tvoj brat ale ti často pomoc poskytne, keď je treba aj pred tymito a je v stave aj strážiť ich s tebou; týchto máme veľmi mnoho, brata ale len jedného? Veľmi divná vec je to, keď si niekto myslí, že škodu utrpí v otcovskom majetku, ponevác má brata, keď si bude musieť s ním rozdeliť dedovizeň, na to ale nikdy neprínde, že by aj to za škodu bral, že nemôže druhých spoluobčanov majetky mať, lež toto presvedčená vec je, že lepšie je v pokoji a v istote s nimi bývať, uspokojac sa s tým, čo má, jako všetkých ostatných majetky s najväčším nebezpečenstvom schrámať? čo sa ale brata týče, na toto presvedčenie nechcel nikto prísť.

Boháči si zaopatria sluhov, aby za nich pracovali, po mimo toho aj priateľov, aby im pomáhali, keď budú v potrebe postavení, o bratoch svojich ale málo dbajú, jako by snáď z cudzích ľudí verní priatelia, z bratov ale neverní podliaci sa stali. A predsa priateľstvo nič tak neudrzuje, ako jedna príroda ohľadom pôvodu, ako ešte spolubývanie a tá ista výchova, čo už aj u divých zveroch a ľudom zpatríme, lebo tí, ktorí na jednom a tom istom vidieku sa zdržujú a živoría, lepšie sa pridržiaju jeden druhého, ako iní

cudzi; o takých bratoch aj iní ľudia si viac myslia ktorí sa milujú, lepšie si ich vážia, jako takých, ktorí sa nenávidia, a takýmto obyčajne aj, kde len môžu, v ceste stoja.

Na to zas rieknuť Chairekrates:

— Pravdu máš Sokrates! Keby tak malý rozdiel bol medzi nami, snáď bych brata môhol vystáť a pre maličkosť bych ho neobchádzal: lebo dobré je, ako aj ty vravíš, keď má človek takeho brata, jaký má byť v pravom smysle slova: keď nemá ale nič z toho, čo by mal mať, ba všetko priam to najprotivnejšie, kto sa dá na takúto nemožnosť naviesť!

— A či snáď nikomu sa tak nemôže ľubiť — pýtal sa na to Sokratelsko, alebo len tebe o Chairekrates? Alebo sa najdu aj takí, ktorým sa veľmi ľubi?

— Priam preto — odvetil on, o Sokrates! hoden je toho, abych to nenávidel, že sa druhým ľubi, mne ale, kde sa len stretnem s ním, či slovom či skutkom radšie škodiť chce, ako osožiť.

— Teda snáď — rieknuť vážno Soterates — jako kôň takému, ktorý nevie s ním zachádzať, a predsa sa na to dá, aby ho poháňal a viedol, len na škodu je, snáď aj brat bratovi, ktorý nevie s ním zachádzať, a predsa chce s ním žiť, len na škodu je?

— Nuž ale, jako že bych ja — rieknuť na to Chairekrates — nevedel s mojím bratom zachádzať, ktorý sa dobe rozumiem tomu, že za pekné slovo, pekným slovom, za pekný skutok pekným skutkom sa mám odslúžiť? A predsa jak slovom, tak skutkom probujúc sám seba zapreť, neni som vstave s ním viac ani pekne a milo sa rozprávať, ani mu dobre niečo preukázať, ba to už viac ani probovať nebudem.

A Sokrates rieknuť:

— Čudné veci rozprávaš Chairekrates. — Jestli máš psa, ktorý pozor dáva pri ovciach, a s pastiermi sa milo baví, keď ale príndeš ty, na teba šteká, ty však nič nedbajúc na jeho rozčúlenosť, na to sa budeš usilovať, aby si mu niečo hodil, a potom ho pohladkať, o bratovi ale vravíš, že dobre je takeho mať, aký ma byť, a bár aj uznávaš, že vieš dobre činiť, jak slovom, tak skutkom, predsa nechceš ho proti sebe dobrým ba najlepším učiniť.

A Chairekrates na to:

— Tak sa mi zdá, Sokrates, že ja nemám toľko múdrosti, abych z Chairekratesa môhol takeho človeka vystrúhať, aký má byť.

— Nič priam takeho ťažkého netreba k tomu — odvetil Sokrates — aby sme takýchto môhli k sebe pozdvihnúť, a ty sa podľa mojho presvedčenia dobre rozumieš tomu, aby si ho pritiahnul k sebe a to vyprostriedkoval, aby ťa nad každého viacej ctí.

— Povedz mi prosím ťa — rieknuť on — jak vieš ty niečo takeho, čo mne snáď z umu vyšlo.

— Čo by si urobil, naproti mi odpoved — tázal sa Sokrates — keby si chcel, aby ťa niektorý z tvojich priateľov, keď obeť pínaš bohom našim

zavolať na hostinu? — Samosebou sa rozumie, žeby ho ja zavolať najprv na hostinu.

— No, a chceš-li z priateľov tvojich niektorého k tomu získať, aby viedol dom tvoj, keď ty odcestuješ, čo urobíš?

— Dozista najprv ja sa budem vynasnažovať postarať sa o jeho dom, keď on odcestuje.

— Keď chceš ale, aby ta cudzinec vďačne prijal, keď prídeš do domu jeho, čo urobíš!

— Nuž najprv ho ja vďačne príjmem a pohostím, keď príde do nášeho mesta: a keby som ho chcel k tomu priviesť, aby ochotnejší mi pomôhol to previesť, prečo som prišiel, samo-sebou sa rozumie, že ja by som mu musel najprv túto vďanosť preukázať.

— Ty teda všetky tieto účinky a zachádzania dobré chceš ukryť a odhodiť od seba straniva brata svojho, bárs ich aj dobre znáš, alebo sa bojíš že v hanbe zostaneš, keď prvý ty začneš dobre činiť s bratom tvojim?

Mne sa tak zdá, že ten muž je najväčšej slávy hodný, ktorý predbehne nepriateľa svojho s mečom a ho zničí, priateľovi svojemu ale čím skôr dobre učí. Keď sa tebe teda to zdá, že Chairefou je schopnejší k tomu, aby začal priateľstvo o proti tebe viesť, ako ty, máš sa usilovať ho nahovoriť k tomu, aby on začal najprv teba za priateľa svojho si získať: teraz ale ponevác tak sa mi celá vec predstavuje, jako by si ty bol začnul toto, musíš to teda aj celkom dokončiť.

Chairekrates odpovedal na to:

— Divotvorne predkladáš vec, Sokrates, čo sa tebe žiadnym pádom nesvedčí, ktorý to chceš, že ja ako mladší, mám začať smer uvádzať medzi nami: veď kdekoľvek pozremo, medzi ľuďmi priam naopak sa deje všetko, že starší začína takéto niečo jak slovom, tak skutkom.

— Jako? — tázal sa Sokrates. — Teda neni len zvyk všade, že keď sa dvaja stretnú na ceste, mladší sa vyhne staršiemu? Keď si sadnú ku stolcu, či mladší si zasadne za staršieho? A či aj na ležisku s lepším miestom nepoctí mladší staršieho a pri rozhovore mu tiež neustúpi? O braček môj! neboj sa ničoho, lež začni ty a smer sa s ním, a on veľmi chytró vyslyší prosbu tvoju. Nevidíš-li, že cti bažný je a svobodu milujúci? Lebo naničhodného človeka nepritiahneš ináč, len keď mu dáš niečo: poriadnych ale a dobrých ľudí s priateľským sebachovaním proti nám si nadobudneš.

Chairekrates na to zas odvetil:

— No a keď aj toto urobím, a predsa sa v ničom nepolepší?

— Čo fa po ňom — rieknuť Sokrates — snáď si sa vystavil s týmto nejednému nebezpečenstvu, že si bol dobrým a opravdivým bratom, on ale naničhodným a žiadnej náklonosti k tebe nemajúcim,

preto aj nehodným lásky a dobroty svojej? Ale ja to myslím, že toto sa nestane: lebo ho znám, a ponevác má cit ľudský, haňbiť sa bude za to, že si ho ty vyvolal na súboj v dobrom, bojovať bude s tebou, jako by ta môhol jak slovom, tak skutkom premôcť v dobrom cvičení. Teraz však tak vyzierate, ako keby dve ruky, ktoré Pán Boh nám dal na to, aby si pomáhaly, jedna od druhej sa odťahovali a prekážaly sa v pracovaní, alebo jako nohy, ktoré tiež sú, aby spolu chodily a sa napomáhaly, keďby skrz osúd nešťastný, jedná proti druhej povstala a nechcely ísť. Či snáď to neni hlúposť veľká a bezbožnosť ešte väčšia, keď tí, ktorí by mali byť na osoh a pomoc jeden druhému, škodu si zapríčiňujú? Mne sa veru tak zdá, že aj bratov tiež jedného druhému na pomoc a osoh stvoril Boh, priam tak, ako ruky, nohy, uši, oči, a inšie údy, ktoré čo dvojičky sa nachádzajú pri človeku. Lebo ruky, keďby musely niečo také chytiť, čo je dlhšie od jednej siahly, nemohly by to urobiť; nohy ale keby vyše siahly chcely sa rozkročiť, tiež podobne by nemohly kráčať; oči však, ktoré najďalej vidia, neboly by vstave ani tie najbližšie veci vidieť, keď by chcely odrazu aj na zadok aj na predo aj zas na zadok aj zas znovu len na predok pozierať: dobrí bratia tak isto, ktorí sa milujú; keď sú aj ďaleko jeden od druhého, predsa si pomáhajú a nezabudnú nikdy jeden na druhého.

Ján Kempný.

Nemecký cisar v Anglicku. Berlinské noviny „Neueste Nachrichten“ na základe jedného londýnského telegrammu píšú, že nemecký cisar Vilem oznámil anglickej kráľovnej, že ju v lete, v auguste navštívi.

27 millionov zl. ročitého dôchodku má siamsky kráľ. V jeho dome stále býva 5000 osôb. Dom jeho je na štyri metre vysoko obhradený.

Farárom stal sa Julio Városov, člen to neodvislacker strany v obci Kistelek. Jeho vovedenie do duchovného úradu nádherné bolo. Ešte i zo Segedína prišla ta deputacia. Príležitostnú kazeň držal segedínsky opát-farár Fraňo Varga. K obedu sišla sa veľmi vybraná spoločnosť. Tento ablegát je spoju i chyrečným spisovateľom v maďarskej reči.

Mešťanosta Novej-Vsi, Julio Nos zaľakoval. Tento pán so stolicou mal neprijemnosti, preto sa vzdal úradu.

Kaplán v žalári. Jána Csapo, kaplána to v Čongrádi četníkami nechal odvieť do žalára kráľovský pravotár preto, že sosoľal dwoch mladých prv, nežli by boli u cirkevnej vrchnosti sa ustanovili. Akurát v oktáve meno Ježš sa to muselo stať, v ktorom čase farárom je najpotrebnejší kaplán k spovedam.

Mastný hrniec v Nemecku. Kancellár nemeckej državy doposiaľ mal platu 35 tisíc zl., teraz tomuto chudákovi, aby vyžiť mohol, popravili plat a zdvihli na 65-tisíc zl. No z toho už len vyžije človek, keď mesačne vyše 5 tisíc zl. fahá bez všetkých pobočných útrat.

Pút do svätej zeme. Velkomarošsky farár a pápežský komorník dr. Fraňo Robiček prosí všetkých, ktorí do svätej zeme putovať cieľajú, aby sa čím skorej prihlásili, pretože 15. febr. sa pohnú pútnici. V ceste podotknú Judapeš, Triest, Alexandrin, Jaffu, Jerusale, Bethlehem. Na druhej triede železničnej a Iodovej stojí cesta 330 zl.; na tretej triede ale len 175 zl. Podrobné vysvetlenie od tohotože pána farára dostať.

Poľovačka na divákov. Gróf Michal Károly poľovačku zariadil na divákov v Parád-Bodloni (hevešská st.). Do hromady sedem grófov a dakoľko jagrov poľovalo. Do kopy zasrelili 34 kusov behom štyroch dní.

V Hronci (v Kis-Garame) zvol. st. sa otvára gazdovsko potravný úverkový spolok, a preto prosíme tých pánov kupcov, ktorí by nám tovar dobrý lífovať za slušné ceny chceli, aby svoje oferty čím skorej k nám doposlali. „Gazdasági-Fogyasztási és hitel szövetkezet“ Kis-Garamon.

Shromaždenie kat. kruhu v Žiline. Údovia žilinského kat. kruhu úctive povolávajú sa ku valnému ročnému shromaždeniu, ktoré 23. januára o 5. hod. večer v miestnosti kruhu vydržiavať sa bude. Predsedníctvo spolku.

Krestanská štedrosť. Na levočský chrám (v Hore) dali: Katerina Juhás 77 zl., Jozef Duľa ale 150 zl. Pán Boh zaplať!

Zaživa odrali vochtra Alexandra Škrabanya v Serémségu. Mal on totižto tri vykrmené svine, na ktoré si veľmi brúsili zuby tamajší zloději. Vkradli sa nedávno päťročia k stánku vochtra, aby mu ich ukradli. Lenže to nešlo bez huku a křiku. Škrabaň sa prebudil a medzi zlodějov nočných strelil. Jeden z nich hneď zomrel. Nato rozpajedení zloději poviázali vochtra a i jeho manželku, na ktorých hrozne sa chceli vypomstiť. Za živa ich odrali. Vochter už z polovice odratý bol, keď prichádzal vlak, ktorý postál. Na šťastie boli tam četníci, ktorí pochytili zlodějov.

Prednášky. V Kysuc-novomestskom kat. kruhu. b. r. dňa 16. januára Ján Cvincsek kaplán prednášku držal: „Moderná civilizácia je príčinou včulajšiej všeobecnej zkazenosti.“ — V tom istom kat. kruhu dňa 23. januára zas Ludvik Blazsek kaplán prednáša: „Nedostatok náboženskej výchovy je príčinou včulajšiej chladnosti vo viere.“ Prednášky tyto po obedu o 2. hodine sa započnú.

Návrat. V meste Tolna-Szánto navrátil sa do lona cirkve katolíckej kalvín Pavel Fonvó. — Na pútnickom mieste Maria-Gyúd ale razom šesť familí kalvinských složilo vyznanie viery katolíckej.

Prekrstienie. V Piliš-Szántove Leopold Offner, ktorý ku krivonosiemu pokoleniu patrila, nechal sa vo viere katolíckej vyučiť, po čom ho pokrstil pán dekan Ján Konopa. Tento žid v krste meno „Štefan“ dostal. Brat jeho je už od rokov katolíkom, sestra ale neza dlho tiež prekrstiť sa nechá.

Millionar Rudolf Hercog samovrahom stal sa. Vidieť, že ani bohatstvo nečiní ľudí spokojnými. Bohabojnosť je základ všetkej blaženosti.

Aj to len od socialistu vystane čo vyslanec belgický Demblon vykonal. Oškľivo napadol vo svojej snemovnej reči kráľovský rod, vyslovil sa, že jakonáhle socialisti budú vo väčšine, odoženú kráľovskú famíliu.

Lueger buchne, vreštia na všetky strany khóšerové časopisy, dľa ktorých vraj odišla už jemu chuť od spravovania mesta Viedne. Lueger totižto potreboval asi 40 millionov obsahujúcu požičku pre mesto, lenže banky, ktoré v židovských rukách nachádzajú sa, odoprely jeho žiadosť, a z tohoto uzavierajú cennakom raziace časopisy, že Lueger svojej vysokej hodnosti vzdaf sa chce, z čoho ale ani jedna písmena nenie základná. Lebo Luegerovi nenapadne zařakovať, zakiaľ posledný korienik košerového liberalismu nevytrhne z pôdy mesta Viedne. Daro si vykručujete fúzy, khóšeroví liberali, lebo Lueger vám nepretiahne cez papuľku sladký motúzok.

Boha spustení Slováci. V Bpešti vo fara sv. Jozefa štyria slováci prišli k pánu farárovi osnám, že oni baptistami stanú sa, lebo im peniaze slúbili tí bludári. No však i Judáš si nadobudol takým spôsobom groše, lenže životom časným i večným to zaplatil. Tito tiež ešte tak môžu obísť, ako Judáš. Slováci sú bohabojný národ, lenže preto sú oni tiež vystavení všelikému pokušeniu a vábeniu. Modlime sa za slabých bratov, aby nepredali svoju dušu za judášske groše. — Ináče baptisti chvástajú sa, že ich viera je dobrá, lebo je nová. Všet ale práve to je galiba a znak nepravosti, že je nová, pretože my nepoznáme nového Krista. Kristus je vždy len starý.

Upískol úžerník Dulfí Skreiber. Kto nu na stopu príde, obsiahne 400 korún. Tedy tento krivonosí vták, bárs nemá krýdel, preto ale tým lepšie sú jeho nohy uletel.

Povstanie socialistov. V biharskej stolici v obci Bagamér ľud už formálne povstal. Neplatíme daň; dolu s notárom, dolu s pánm: takto znejú výkřiky ľudu. Nedávno povybíjal ľud obloky obecného domu, a i dom veľa utrpel.

Zo žida katolík. V Lugoši honvédske nadporučník Sigismuhd Námenyi i s manželkou Gabrielou opustil židovstvo a pokrstil sa nechal za katolíka.

Vrbový matrikár, Geza Bobok, na toľko je zaľúbený do tohoto svojho úradu, že istým mladom ženichom ponukol svoju chodbu, aby si v nej hneď po civilnom sobáši zatančili. Obeť avosť tohoto pána celé okolie obdivuje. Ináče vrbovskí židáci ešte i dnes by boli snád obecných práv zbavení, keby tento lekárnik, matrikár, rychtár, predseda výboru voličov popisujúceho, predseda štátnej školskej stolice, učastinár sporiteľne nebol býval proti nim kresťanským milosrdenstvom hnutý. Ináče veľmi často povážuje za potrebné tvrdiť, že je on dobrý katolík.

Dobrý vták. Šmuel Noth vo Veľkom Varadine z domu do domu chodiac, odpredal mosadzné prstene tak, ako by zo zlata byly, lenže je ten tiktus oznámený svetskej vrchnosti. Svätená voda sotva sa dotkla kedy jeho čela.

Jezuitov je do hromady 14-tisíc 476. A síce v Nemecku 3970, v Španielsku 3078, vo Francúzsku 3038, v Anglicku 2491, v Taliansku 1859, v Belgicku 1050. Počet členov spoločnosti Ježiša rastie s roka na rok. V minulom roku ich pribudlo o 216.

Boj s medvedom. Fedor Žabko milpovský v malosebenskej hore mal privážne dobrodružstvo s jedným medvedom. Pán Žabko totižto v minulý týždeň s dvoma drevorubačmi a s jedným kopovom išiel cez horu, keď zrazu jeden ohromný maco medveď skočil naňho. Lenže Žabko sekerou vysotil oči macovi, načo tento odsotil od seba smelého chlapa, on ale do húštia sa vtiahol, kde sa ztratil.

Vyššie 129 millionov obyvateľov má Rusko. A síce v európskej časti 106 millionov, v asiatickej časti ale 23 millionov. Tak asi za pol storočia sa skoro zdvojnásobil počet ruského obyvateľstva. V hl. meste Ruska v Petrohrade je 1 million 267-tisíc duší, v Moskve ale bez 11-tisíc tiež jeden million duší sa nachádza.

Ešte i po smrti pálenka. V hl. meste Francúzska v Paríži nedávno zomrel Nemeč Fraňo Müller, ktorý v porukomstve ju svoju poslednú vôľu naznačil, aby ho k boku svojej manželky pochovali, potom ale hojne s pálenkou obľúbil. Tomu, kto to prevedie, jedno vrecko dukátov zanechal. Nevieme, či už za živa bol tak veľkým priateľom pálenky, jestli ale hej, z toho len to vidno, že pálenka nenasytí nikdy gágor človeka, zvlášte korheľa.

Jubileum kľbásky. Kľbásku poznajú ľudia už od tisíc rokov. Znalcov mienka je, v dnešnej podobe prvá kľbásky prišla na svet v r. 807. U starých Grékov celkom ináč robily sa kľbásky, nežli dnes u nás.

Lapanie myši s hudbou. Istý belgický fabrikant na to prišiel, že myš veľmi rada má hudbu tak, že sa celkom zblázni do nej. On totižto do šlopca pripravil hudobný nástrojček, ktorý sám od seba vyhrával viac príjemných kúskov. Po krátkom čase šibrinkovalo viac myši okolo šlopca, zvedavé súc, čo a kde je to. Zbadaly, že je to v šlopce; len všetky ta vbehly.

V meste Písek rečenom nenie psov. V tomto meste noci sú tiché, brechať nepočuje človek, všetci psi sú vykynožení. Dakolko besných psov sa bolo totižto pred dakolkými týždňami ta dostalo, ktorí pohryzli domácich psov. Na radu lekára pozabíjali všetkých, aby neskôr v besnote neurobili v ľuďoch škodu.

Židov na svete je: 6 millionov 300-tisíc; v Europe ich žije 5 millionov 400-tisíc, v Asii 30-tisíc, v Afrike 25-tisíc a v Amerike 250-tisíc, v Austrálii je ich málo. Najviac je židov v Rusku: 2 milliony 552-tisíc. Potom v našej monarchii: 1 million 644-tisíc. V Uhorsku je 530-tisíc židov. Najviac bývajú v Budapešti, kde ich toľko býva, jako v celom Francúzsku. Potom osadili sa poriadne v Orave, v Liptove a v Trenčiansku.

Najdlhší tunel na zemi bude ten ktorý teraz robí sa cez vrch koloradský Pike's Peake. Hlavný tunel bude asi 20 míľ dlhý, okrem toho ale budú ešte aj iné menšie tunele, ktoré dohromady tiež učinia asi 30 míľ.

Najdlhší most na svete. Cez rieku Hudson v Amerike teraz stavajú most, ktorý bude 940 metrov dlhý. Stát bude 45 millionov zl.

K. M. Ružomberok. Na otázku, či to nenie zákonu odporne, aby týždenne vprostreď mesta jarmok na svine vydržoval sa, odpovedáme, že hej, a síce zdravotným zákonom. A oznámite-li to ministrovi vnútra, tak slúžny, jako i vrchnosť prísne potrestaní budú. Neškodilo by obrátiť sa na ľudákov: Zmeškala, alebo Rakovského, ktorým na srdci záležia záujmy miest a občanov.

Ináč v Ružomberku daktorí dosaváď ľudoví voličia nechali vystúpiť ministerského radcu Jozefa Andala, a tak zradcami stali sa tej svätej veci, za ktorú nedávno na ľudových shromaždeniach rečnili. To sa z toho dá vysvetliť, že takzvané ulice mesta Ružomberka, Villa, Ludrova, Vlkolinec, Biely-Potok a Černova zunovaly svárivé gazdovstvo mešťanov ružomberských v záujme sebeckých cieľov. Tak ustavične stavajú zbytočne a zle v meste. Vystavili obecní dom za 120-tisíc zl, ktorý tak nedbale bol staváň, že ešte ani hotový nebol, a svalil sa v minulé leto. Pri stavbe švagerstvo a kmoterstvo bolo zaujaté. Predmestá, ktorým tiež záleží na tom imaní, zanedbané sú. Ponevác ale nechcú sa nechať teraz využítkovať od mesta, na tom sú, aby majetok nebol spoločný; čo keby sa previedlo, vtedy by väčšia časť majetku predmestám pripadla. Tohoto sa nalakali a nechali vystúpiť ministerského radcu Andala liberála, aby čo rodák ružomberský zastal mesto, proti oprávněným prosbám ulíc, a aby ďalej mohol bohatnúť na rováš predmestí malý zástup občanov, aby ďalej mohli staváť srúcajúce sa mestské domy, dôchodok nesúce pyly, a iné takéto podujatia. My s pozornosťou sprevádzame tú vec.

Fabriku Michala Treskoňa na hospodárske stroje, odporúčame do pozornosti našich ct. čitateľov, jeho oznam je tak v minulom ako v budúcom čísle našich noviniek k čítaniu. Objednávky sa majú adresovať: *Michal Treskoň, Nagy-Bittse (V.-Bytča) Trencsén megye.*

Jozef Palka maliar v Budapešti VIII. Mária Terezia-tér číslo 1. shotovuje vkusné kostolné obloky, tak v jednoduchom ako aj umeleckom spracovaní za najľavnejšiu cenu. Vysvetlením, kresbou, cenami na láskavé dotazy poslužim ochotne obratom pošty.

UPOZORNENIE.

Sväto-Štefanský Kalendár

už sa minul do posledného výtisku. „Veľký kresťanský kalendár ľudovej strany“ ale ešte vždy sa môže dostať.

DOPISY.

RIEČKA pri Baňskej-Bystrici.

Velactená Redakcia!

Vianoce, vy ste tie najkrajšie sviatky. Vy ste ten magnét, ktorý knždého jedného prifahuje do kruhu rodneho, bárby jak veľmi vzdialený bol. Volačo nevyspytateľného kryjú ony v sebe; sú nevyčerpatelným zriedlom hojných radostí tak pre starca jako pre mladého. Každý sa raduje a plesá, ktorého srdce pevná viera a láska k Bohu zohrieva; ba i neverec vstúpi do seba a korí sa pred Najvyšším, tak veľký vplyv majúc tieto sviatky.

My tiež vždy sme sa s veľkým očakávaním chystali k týmto sviatkam; — vždy sa obvlažilo a posilnilo srdce naše; lež ani raz sme tak potešení a obveselení neboli, jako práve tieto vianoce. Naš duchovný otec totižto dôstojný pán Anton *Richter* seminársky professor, ktorému sa za jeho horlivosť a obeťnosť nie my, lež len Boh všemohúci odplatiť môže; nám zase nevysloviteľnú radosť zapríčinil. Vie on dobre, že nám, ktorí s každodennou tvrdou prácou farchu života mnohonásobne cítime, dobre padne sa potešiť, a tak na storaké trápenie zabudnúť.

On s veľkým vynasnažovaním sa, vyučil viacej mladíkov a dievčeniec na jednu pastiersku hru, ktorá v školskej izbe bola na štedrý večer, na sv. Štefana a na nový rok prednesená. Divadlo, opony byly veľmi dobre sriadené; najlepšie sa robil jeden umelecký shotovený transparent, ktorý narodenie Ježiša Krista vyobrazoval. Pod hrou ta sme zaleteli v duchu na to sväté miesto, kde sa náš Spasiteľ narodil; tak sa nám zdalo, jako keby sme boli počuli spev anjelov hlásajúcich pokoj dobrým ľuďom; jako keby sme boli cítili tie tajné a hlboké vzdychy pastierov, ktorí boli jednoduchí a chudobní, ale nábožní a čistého srdca; jako čoby sme boli videli tvár plesajúcu Bohorodičky a pestúna Pána, Josefa. S takou prirodzenosťou a obratnosťou išlo to všetko, že nevieme, či obdivovať a či chváliť máme.

Pastierska hra sa započala s jednou dokonale podarenou piesňou, ktorú nasledoval proslov o významnosti štedrého večera, ktorý proslov Anežka Dlhoh dojímave a výrečite predniesla. Tento proslov — sťa odpoveď nebies — dvojhlasový spev nasledoval, ktorý veľký vplyv činil na prítomných. Ledva že odznely hlasy posledné spevu, s natešenými tvárami stúpili na predivadlo dobre a pečlivo prichystaní pastieri: Anton Voskár, Karol Trnovsky, Štefan Hagara, Ján Hanuška, Fraňo Brašen, Ján Béreš a Vilma Spišiak, ktorá zástoj (roľu) pastierského dievčaťa hrala. Bola to potecha vidieť a počúvať, jako títo pastieri oduševnene a jeden krajšie od druhého jednotlivé momenty narodenia Ježiša Krista predstavovali. Videli sme tu živý obraz toho tajemstva, ktoré sa Vtelením Pána menuje. Jak zajímavé bolo, keď títo pastieri offerovali malému Ježiškovi všeliaké dary; najviac ale jedného umelecký vyhotoveného beránka, ktorý nastrojený s mechanismom hlasy podobné živému beránku vydával. Nato nasledoval výstup báječne oblečených anjelov. Anjeli boli: Cecilia Bulla, Terezia Makovník, Maria Béreš, Nella Skladaný a Anna Púchy, ktorých prednesenie sa výborne vydarilo. Nečakany

výsledok nad všetko jasnejšie dokazuje tá okolnosť, že táto pastierska hra na žiadosť prítomných bola tri razy prednesená. Prítomní boli nie len z našej obce, lež i z okolia a z Baňskej-Bystrice mnohí.

Ta sa navrátim, z kade som vyšiel: radosť sme mali veľkú a potechu hojnú. Bárby všade dla možnosti sa takieto hry prednášali; zaiste takto hodnejšie a Bohu milšie by sa zasvätili dni Pána. Koľko hriechov sa spácha práve vtedy, keď sa ten narodil, o ktorom hovoril sv. Ján: „Ejhľa Beránku boží, ktorý sníma hriechy sveta.“ My sme sa radovali a Bohu dobre slúžili. A preto vďaka Všemohúcemu, že nám takého horlivého duchovného pastiera poprial; vďaka tebe tiež dôstojný Pane, za tú potechu, ktorú si nám zapríčinil, nech ti to Boh stonásobne zaplatí. Vďaka pánu učiteľovi nášmu Jánovi *Pontyúchovi*, ktorý s jeho pracovitnosťou a vynasnažovaním sa vyrýl živý si pomník do srdc našich; nech i jemu Boh mnohokrát odplatí vďaka i všetkým tým, ktorí prítomní boli, a haliare svoje složili k nohám novonarodenému Ježiškovi; — lebo dôchodok išiel na útrati novovystaveného oltára. Nech to povzbudí nás všetkých k väčšej láske naproti Bohu a nášmu duchovnému otcovi!

Jeden prítomný.

ROSINDOL, 8. jan. 1898.

Vážna Redakcia!

Už mnoho a veľmi mnoho som čítal v našom milom Krestane dopisov, skoro z celej našej milej vlasti o všeliakých vecach, z našej obce Rošindol ešte predsa nebolo človeka, ktorý by bol volačo chýrneho a zvláštneho pre ľud katolícky dovčuľka napísal.

Ešte v minulom r. 1897 my občania sme upozornili našeho pána farára na sväté missie. Pán farár s veľkou radosťou toto upozornenie prijal. Ponevác ale p. farár v chudobnom stave sa cítil byť, nemožno mu bolo tejto našej žiadosti vyhoveť; a preto zvnuknutia božieho nám oznámil, jestli chceme sväté missie mať; že pošle jedného človeka s papirom po dedine, aby každý, ktorý si sväté missie žiada, jak ženského, tak mužského pohlavia svoje meno podpísal, že potom on bude vo veci ďalšej pokračovať. My sme sa všetci, okrem jedného liberála podpísali.

Keď toto p. farár videl, že sväté missie si celé občanstvo žiada, oznámil nám na istú nedeľu offeru, ktorá offera mala prispieť k útratám svätých missií; z offery tej sa sobralo 147 zl. 50 kr. čo veľkú radosť p. farárovi spôsobilo; a hneď od toho času započal pohyb svätých missií, tu ale sa nám stala veľká nehoda, v Božom chráme, priam na Božie telo roztrhol sa nám obraz hlavný sv. Bartolomea na oltári, tento svätý je patrón kostola nášeho, a tak sa nám sväté missie oddialily.

V posledný deň starého roku nám už zavítali tí Boží poslovia z Viedňa. Mládenci na 10-tich koňoch im šli v ústretí, celá farnosť ich čakala na farskom dvore a srdečný pozdrav im dala.

Pán Boh nám dal veľmi príjemné časy, a tak aj prespolní ľudia hífne chodili až z tretieho a štvrtého chotára účasť brať na svätých missiach tak, že náš kostol bár je dosť veľký, vždy bol preplnený cez celých 10 dní.

Horlitél.

Z ČACHTÍC, 16. jan. 1898.

Vážení pán Redaktor!

U nás ľudová strana dobre stojí. Židov dobre karháme len pojednom utekajú, nach Wien. Lebo my tu už máme dva kresťanské sklepy. Jeden šenk a jedného mäsiara, ktorému máme najviac čo ďakovať. Mnohé roky 2 židovskí mäsiari sekali mäso za 48 krajciarov (kilo). Jak ale kresťan jatku otvoril, hneď židia popustili, po 40 krajciarochoch dávali kilo, aby ho mohli len pokaziť, ale darmo bolo toto namáhanie; židia nech kupujú u židov, kresťan u kresťana. Tedy sa budeme dobre mať.

Ďalej, drahí čitatelia, náš pán notár liberálny vtáček volá sa Ján Dedek, on bol ten ručiaci lev na každého, ktorý prišiel na obecný dom, on si aj hovoril, že je on taký malý králik nad mestečkom našim. Ale Bohu chvála, čo sa naraz stalo? Jeho veľká moc sa prelomila, a on chudák zostal bez služby; ani by si nebol trúfal s liberálnym rozumom, čo sa s ním stane. Však pri tej ablegátskej volbe čo on robil, na bicykle behal, jako vietor sem-tam naháňal do liberálneho tábora, ktorý sa mu dal chytiť do siete, jako pavúkovi mucha. A pamiatka nám zostane poňom hromada výplatiek a liberálna pýcha vystrčená na obecnom dome, ktorá hlása millenárny rok a liberálnu slobodu. Včul už by poslúchal svojích občanov, ale není možné.

J. O.

Z TRENČIANSKA, 18. jan.

Vážení pán Redaktor!

Takej ľavnej zimy nepamätáme, aká nám od nového roku nastala. O troch Kráľoch také teplé slniečko oprelo nám na Považí, ani o Jozefe. Sňah sliezol s hôr i s poľa. Dobré to bude na ozirninu, ktoré pod sňahom zaiste boly by sa vyparili, keď nebola pôda dobre zamrznutá. I chudobnému nášmu ľudu dobre padne táto ľahodná chvíľa, lebo nedostáva sa mu na okurivo, ba na mnohých miestach ľud náš i hladuje, menovite tam, kde za pálenku úžerným krčmárom prejšly do rúk sedliacke majetky.

Veru to smutno vyzerá na tom našom Považí. Zemänské majetky sa tratia, ľud sedliacky vychádza na mizinu následkom nesvedomitej úžery a klamstva tých pijavíc, ktoré pred krátkym časom s pinklíkom došly k nám a teraz sú už veľkomožnými pánmi. Ľud náš upadol do nového poddanstva a síce do horšieho, ako bolo to zemänské pred r. 1848. Predtým naši zemänia predsa mali viac citu oproti ubohému ľudu, ako teraz tí nepokrstení zemänia, ktorí zásluhy svoje nasbierali nie na bojišti, nie v boji za slobodu otčiny, lež pod páleničnými komínmi.

No bárs ľud náš biedu trie a až k zemi klesá pod farchou života, predsa veselo to ide teraz u nás

cez fašiangy. V Trenčine, v Púchove, v Žiline veselé hostinky zastrájaly sa už na rozlúčnu, už zase na privítanie. Sú u nás takí horliví vlastenci, ktorí hotoví sú za vlast horlivo jesť a piť, zvláštne keď môžu túto službu vlasti preukázať nie za svoje groše. Keď sa nejaký pán úradský do pensie poberá, alebo keď na jeho miesto druhý prínde, hneď musí byť vlastenecká večera, kde nie krv, lež víno tečie za vlast, sekajú sa nie hlavy nepriateľa, lež upečené hlavy mladých prašaitok a biele mäsko moriakov a kopúnov. Kto pri takýchto vlasteneckých pobožnosťach nechce účasť brať, ten je hneď za nebezpečného buriča vyhlásený.

V Trenčine teraz dobrý plat žiadajú tí páni vlastenci, ktorí sa okolo tej cukrovej fabriky unúvali. Musíme mať život trpký, keď nebudeme mať trenčianskeho cukru, ba ani len perendreku. Z cukrovej fabriky nebude nič, ale preto 25 tisíc zl. žiadajú daktorí horliví vlastenci za unuvanie okolo fabriky. Teda dieťa ani nenarodilo sa, a predsa na dieťa to obrátiť má sa 25 tisíc zl. Z tohoto vidíme, ako pracujú tí naši vlastenci pre vlast. Zdarma ani slámky nepreložia na kríž. Ale preto vždy bijú sa v prsľa, že sú oni ochotní synovia vlasti a priatelia ľudu. No my ich ochotnosť vidíme len tam, kde bojovať treba s plnými pohármami a kde sekať načím do voňavých pečienok.

Čačianskeho predsedu volby, pána Gebauera v Trenčine odsúdili na „vyhrešenie“ a na pokutu 54 zl. Keď dakto kurence pokradne, toho zavrú. Ale keď 1400 voličov pri volbe p. kanonika Černocho o hlas prišlo následkom hlúpeho jednanja predsedu, to musí sa už ináč trestať, lebo voličia nie sú kurence.

Varínská voľba tiež ešte není potvrdená, ale preto pán Šipeky ablegátsky plat fahal. Počúvame, že Šipeky zaďakuje za ablegátsvo. No veď to i smiešne, aby z 1600 voličov 300 voličov tvorilo väčšinu. Pán Šipeky dobre vie, akým spôsobom bol „vyvolený“, preto nečudujeme sa, že zaďakovať chce za „dôveru.“ Mal to už dávno urobiť. Teraz už kortešujú páni liberáli s akýmsi kanonikom ostrihomským. Tento pán kanonik menuje sa vraj Rosival. No páni liberáli vždy hromžia na kňazov, a hľa, vo Varíne teraz kňazskú reverendu vystrkujú na kôl, aby nábožný ľud omámili. No úfame, že pán kanonik Rosival moc dôvery neporozsieval. Ľud náš verný zostane svojmu kandidátovi Markovičovi, pod ktorého zástavou už dvakrát bojoval. Už teraz spievajú si takto:

Veľkomožný Rosival
Groše darmo rozsieval,
Oči trel si ručníkom,
Keď nebude biskupom!

Svec.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme čtených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Jani. Ani jednej som nevidel. V záujme toho čísla s ravním kroky. D. F. B. Bpeš, VIII Mária-Tereziatér 9 S Bohom. Čerstvý. Bezmenné dopisy neberú sa do ohľadu. — Harasti. Už je mi lepšie, čo chvíľa uvidíme sa. Pozdra všetkým. Báci čo robia? — Kysucký. Potom mám to pešite: aj ten druhý pán nemusí naopak zadržat sa. — V. Belice. Št. P. Vďaka, že na nás pamätáte. Vy ste veľmi ticho! — Jurik. Krok na predok, krok na zadok. Čo má z toho človek? A veď takáto je práca vášho švagra. To nenie pravda, že všetky viery sú jednako dobré; lebo vtedy nemal by smyslu a základu celý život Krista. Darebak nestojí o veľa viac, nežli korheľ, ponač medzi siedmimi hlavnými hriechami nachádza sa nielen obžerstvo, lež i leni osť. Povedte to Ičo Zb aj tým dakolkým spolubčanom, ktorí sa v robotné dni vyvalujú. — Tekov. Z iste váš rozum tekol, keď ste tie riadky písali. No, nič to za to, pride vietor, vyfúka to. — Z kľať som ja Janko, ohybaj ma mamko. Dobre si zapamätajte túto trfnu vetu. Hoduje sa ona i do Hodonína. — Varečkar. Do kalendára ste toľko písali, a do Kreštanu nič nepíšete. Čo snáď teraz viac ste zaujatý robením varečiek? — Urmin. Dôstojný. Pre pánsvo bych váš odporúčal výborného chasníka nábožného; s adresou hockedy poslúžim. — Prašník. Hja tak je to, vrbovsky kaplán do Pešti, vrbovsky klerik do Prešporka. A veď huncútski dedinári dost sa posmievaia, že z Vrbového nič dobrého. — Čachtice. Luterán. Vaše dopisy sú vítané nám. Lenže matrikárovi dajte pokoj, lebo aj o iných vážnych predmetoch najlete dost látky k dopisom. — N. L'upča. Šotva čo bude z prázdnin. Veľká je moja zaviazanosť. Čačan. Nevieam, kto vás poternoval figliarom, ale vaše zuby tak sú nabrúsené proti židom, ako opravdivého figliara. — Kocuričan. Nech vás Pán Boh opatruje.

Sväto-Štefanský kalendár nedostať, ktorí vopred poslali naň peniaze, nech nám sdedia, čo im máme za ne poslať?

Spolu tu upozorňujeme čt. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, necn listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je nevňanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý pošťový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho

udať u pošťovej, direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osoh, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.

Vyobrazenie.

V Rusku nenie vec zriedkavá a príjemná v zimnom čase cestovať. Veľká tuhá zima neráz aj usmrťí pcestných, ktorých život znebezpečujú aj veľké, nevysloviteľné fujavice. Lenže ukrutným nepriateľom pcestných je aj ruský vlk. Neráz je ich dakolko sto pohromade. Akonáhle uzrú človeka, razom i desiat sa ich škriabe naňho. A preto Rusi cestujú nielen v czbrojenom stave, lež i s veľkými psami. I tohoto pcestného napadol jeden hladný vlk. Guľka sa mu vryla do stehna; rád by bol utiekol, lenže pcestný neopustí tak ľahko takúto korisť, ktorej bundu dobre môže upotrebiť. Práve preto skočil s koňa, chytil vlka za uši, aby mu nôž do srdca pichol. Takito smelí ľudia neni sú v Rusku zriedkaví.

Knižná polica.

Mesačník „Naša Nádej“ rečený vrele odporúčame čt. čitateľom. Obyčajne na 24 stranách on vychádza každý mesiac. Tieto sošity majú za cieľ rozširovať poklonu k prev. Sviatosti Oltárnej. Cena na celý rok 80 kr. Zvlášte duchovným a ruženským spolkom ich odporúčame do priazne. Objednať sa môže tento mesačník u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác).

Modliaca a poučujúca knižka „Príprava ku svätej spovedi a prijímaniu“ ešte vždy sa môže objednať u veľk. panej Lujzy Čery (Bpeš, VI. Podmanicky u. 15.). Soslovenčil ju Jozef Janda. Okrem všetkých potrebných modliieb obsahuje toto dielo základné poučenie o tom, ako sa máme hodne pripraviť k sv. spovedi a sv. prijímaniu? Nielen deti, lež i dospelí veľa sa môžu z tej knižky poučiť. Cena (broš.) 10, (viaz.) 15 kr.; tak lacnej inej modliacej knižky v slovenskej reči nenie na svete. Zvlášte pp. duchovní a učítelia by ju mali rozširovať.

„Veľká Novina“, čili la saletteské proctvo, ktoré vzťahuje sa na koniec sveta, a ktoré Panna Maria dvom pastierskym deťom sdeliila. Cena 25 kr. — *Veľká pliaga sveta*. 120 strán obsahujúce dielo toto vysvetľuje veľkú novinu. Opisuje boj Ancikrista s Eliašom a Henochom, opisuje i to, v jakom tele budeme vzkriesení, kde budeme bývať, čo budeme jiest atď. Cena 70 kr. — Tieto diela razom objednané stoja 80 kr., dostať ich u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác). Vrele ich odporúčame.

„Návodná kniha k poklone prev. Sviatosti Oltárnej budapeštianskeho sústredného oltárneho spolku“ už je k dostaniu v maďarskej, nemeckej a slovenskej reči. „Návodná kniha,“ ktorú p. dr. **Ernest Csajka** poverený ostrihomskej hlavnej diecezi zhotovil, teší sa veľkému odobieraniu. Pre údov oltárneho spolku je takrečeno nevyhnutne potrebnou. Veľmi obľahčuje jednodinné modlenie sa ku prev. Sviatosti Oltárnej. Viazano: 10 kr., v skvostnej väzbe 20 kr. K dostaniu pri predošlom zaslaní peňazí alebo na dobierku, pod touto **adressou**: „A budapesti közp. Oltár-egyesület vezetőségének. Budapest, IV. ker., az angolkisasszonyok kolostorában.“

Ohľadom vyhnutia prípadných nedorozumení poznamenáme, že straniva *dočasného odpredaju* len prev. p. dôverníkom diecesanského Oltárneho spolku môžeme „Návodné knihy“ doposlať.

Prijímajúce knižočky taktiež v maďarskej, nemeckej a slovenskej reči sú k dostaniu. Tieto zdarma dávame vstúpiacim údom.

Riaditeľstvo

budapeštianskeho sústr. Oltárneho spolku.

Obchodné zprávy.

1. **Zbožie**: Pšenica 12.20—12.85 zl. Raž 8.40—8.55 zl. Jačmeň za krm 5.80—6.15 zl. do páleníc 6.30—7.20 zl. na várku 8.00—9.50. Oves: 6.20—6.45. Kukurica 4.80—5.10. Proso: 5.00—5.10. Vo Viedni každý mc. o 50 krov dražší.

2. **Olejové zrná**. Lanové semeno 06.00—00.00. Kônopné semeno: 08.50—00.00.

3. **Strova**: Veľká biela fluzla 7.50—8.00; tmavá 7.00—0.00 skruhá 8.60—9.00., tarkavá 0.60—0.00. Šošovica 09.00.10.00. Hrach 8.00—09.00. Čistý 13.50—20.00 zl.

9. **Remeň funtový** od 152—185 kl. tercy 135—156

10. **Kraviny vrázkované** 165—175.

11. **Telaciny barnavé** 12—13 kl. 420—440.

5. **Potrava**: Seno. Lučné seno. 1.70—2.40. Slama. Na postielanie 40—80 kr. Žup 1.50—1.60.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lepšényi.

Velebným farským úradom.

Tlačiareň „Svätého Gerharda“ s úctou na vedomosť dáva, že od týchto čias všetky cirkevné výtisky bude na sklade držať, a za najlacnejšiu cenu budú k dostaniu. Posávad na sklade sú a hneď sa môžu poslať: Testimonium Confirmationis 100 kusov 50 kr.

Výťah z krsnej matriky: 100 kusov 60 kr. — Smrtný oznam: 100 kusov 70 kr.

SOBÁŠNE A SMRTNÉ LISTY,

na jemnom silnom papieri 100 kusov 1 zl. 20 kr.

Ďalej k dostaniu sú:

knížočky pre údy občianskych spolkov a knížočky splácováce.

Kus týchto 12 stranových knížoček so silnou obálkou na osmorke predávame za 3 kr. okrem toho tlačiareň „Sv. Gerharda“ prijme jakékoľvek nariadenie, cirkevné, obecné a súkromné Odtisky a odpesiela ich za najkratší čas, a za najlacnejšiu cenu; silný dobrý papier dáva a krásne vyhotovuje.

S úctou prosíme velebných pánov farárov, predstavených obcí, údy rozličných spolkov a každého katolíka, aby si od týchto čias tlačiarne výtisky nie v židovskej tlačiarne alebo v takej, ktorá nemá žiadnych zásad, kupovali, lež aby vyhľadali katolícku tlačiareň „Sv. Gerharda“, ktorá im vždy stojí na službu, a aby takto podporovali katolícku vec. Podajme si všetci ruky, vtedy sa budeme dobre mať.

Naša tlačiareň jakožto neohrozená zastupiteľkyňa katolíckych záujmov, bude sa s tým honosiť, jestli že požiadavkam v každom ohľade môže zadosť učiniť a si chválu získať od tých, ktorí si u nej kupujú.

S úctou

Budapešť, 1898. (VIII., Práter-ulica 44.)

Tlačiareň „Svätého Gerharda“.

1 kus 30 kr.

Ročník.

10 kusov 2 zl. 60 kr.

Nech žije ľudová strana!

Veľký kresťanský
Kalendár
 ľudovej strany
 na rok
 ✠ 1898. ✠

Vydáva :
 Knih tlačiarne Sv. Gerharda.

Cena 30 kr.

V Budapešti.
 Tlačou knihtlačiarne Sv. Gerharda
 Práter-u. 44.

50 kusov 12 zl.

K dostaniu u vydavateľstva „Kresťan“-a, v Budapešti, VIII. Práter-u. 44.

Papier makulatúrovny

je k dostaniu u nás; metrický cent
stojí 6 zl. 50 kr.

Kováčsku verkštat.

Hľadá jeden mladý ženatý kováč v svojom remesle schopný, v meste cez dlhšie roky zamesknanie prosí, alebo hotovú dielňu odebrať, alebo jestli ctené obecnstvo potrebuje spoľahlivého kováča, som hotový každú chvíľu spomenuté miesto zastat.

S úctou odporúča sa

Jozef Hlúšek,
kováč v Prešporuku.

Richard-utca 22. sz.

Výkaz ceny a jakosti strieborno-ocelovej kosi
SV. ANTONA
vdáčne pošle hocomu zdarma
JOZEF SOHR
v
Somogy-Szille,
jediný rozposielateľ týchto kosi.

Veľmi ct. Pane!
Poslaných 60 kosi sv. Antona obsahol som, s ktorými gazdovia nad všetko očakávanie spokojní sú. Teraz premnohí sa hlásia u mňa ešte i z vidieku. Prosím mi ešte 2 sberajúce háčky poslať, aby ich vyplnil a nazpäť poslal.

Ctitel
Karol Šándor
kováč obce
Avaš-Ujváros, 18. mája 1897.

Veľmi Vážený Urodzený Pán!
Poslané kosi obsahli sme; veľmi pekne ďakujeme za vašu nám preukázanú statočnosť, že ste nám tak výborné kosi poslali, prosím ešte 14 kusov v zdlžke 95 cm. poslať atď. atď.

S úctou
Ondro Nagy Veres
Madar, 9. mája 1897.

Ctený Pane!
Uvedomujem vás, že poslané kosi obsahol som a som s nimi spokojný, ďalej vás prosím ešte o 13 kusov v zdlžke 90 cm. a o päť párov nástroja na kuvania,

tri hranaté schovadlá a dva kosové kamene.
Očakávajúc vaše posluženie, zostávam váš
priateľ
Ján Kalmár
Nová Ves torontálska st.

Urodzený Pane!
Celkom som spokojný s poslanými kosami prijmite srdečné vďaky odomňa, a prosím ešte 14 kusov, ktorých objednatelia tu nižšie sú naznačení mi poslať, presvedčený som, že i s týmito budeme spokojní.

S úctou
St. Fraňo Horváth
rolník.

2. mája r. 1897. Halos.
Urodzený Pane!
Objednané a poslané kosi s povďačnosťou som prijal, úplne som s nimi spojný. Pre nových objednatelov, ktorí sa prihlasujú, v krátkom čase objednám z vašich kosi.

S vlasteneckým pozdravom.
Matej Cipéth
Halmos (p. p. Múraszombat)
žel. st.

TLAČIAREN

SVÄTEHO GERHARDA

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená katolícka tlačiarň

dobro opatrená, najvкусnejšími francúzskymi

prístrojmi, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa

kaže týka, od najjednoduchšej až do naj-

krásnejšej prijíma.

vláštne vyzýva pozornosť prevetorov knáz-

stva a obecných predstaviteľov na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie roz-

posiela.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VYLUČNE

LEN VYDAVATEĽSTVO

„KREŠTANA“

PRIJÍMA.

Krešťanský Kalendár ľudovej strany už vyšiel z tlače. Po slovensky. Cena 30 kr. ;
10 výtiskov 2 zl. 60 kr. ; 50 výtiskov 12 zl. ; 100 výtiskov 21 zl.